

Järvi- ja luontomatkailun tiekartta

Kaupunginhallitus 12.12.2022

Tausta järvi- ja luontomatkailun tiekartan 2022-2026 laadintaan

- Tampereen kaupunkistrategia 2030 linjaa mm:
 - Olemme luovien ihmisten koti. Tampere tunnetaan kansainvälisen tason tapahtumien ja kulttuurin keskittymänä. Houkuttelemme elämysten äärelle ympäri vuoden.
 - Luomme yrittäjille ja yrityksille parhaat puitteet onnistua. Tuemme yritysten syntyä, kasvua ja kansainvälistymistä tuomalla eri toimijat yhteen.
 - Sovitamme yhteen kasvavan ja kestäväen kaupungin haasteita keskittyen kasvun laatuun. Viihtyisä ja siisti kaupunkiympäristö, houkutteleva lähiluonto ja monipuoliset virkistysmahdollisuudet saavat Tampereen erottautumaan.
 - •Varmistamme monipuoliset ja helposti saavutettavat vapaa-ajan ja harrastamisen mahdollisuudet. Kaupunkiympäristömme tukee aktiivista elämäntapaa.
- Pormestariohjelman nostoja:
 - ”Kulttuuri-, tapahtuma-, kaupunki- ja luontomatkailu ovat tärkeitä osia Tampereen elämystaloudessa. Näitä ja Tampereen roolia johtavana LakeLand Finland -kaupunkina korostetaan, esimerkiksi veneily- ja vesiliikennekaupunkina. Tampereen järvi- ja luontomatkailun edistämiseksi tehdään laaja-alainen tiekartta. Teisko–Aitolahti-alueen luontomatkailun arvo kaupungin vetovoimatekijänä nostetaan esiin. Maisansalon alueen kehittäminen käynnistetään matkailun konseptikilpailulla.”
- *Järvi- ja luontomatkailua edistävät toimenpiteet ovat olleet hajallaan ilman yhteistä kokonaisnäkemyistä. Edellä kuvattujen kehityskokonaisuuksien eteenpäin vienti edellyttää järvi- ja luontomatkailun edistämisen nykyistä systemaattisempaa ja koordinoitumpaa johtamista ja kaupunkitasoista toimenpidekokonaisuutta yhteisen tekemisen pohjaksi.*

An aerial photograph of Tampere, Finland, showing the TV-tower (Tampereen TV-torni) on the right, a large lake (Tampereenjärvi) on the left, and a roller coaster (Tampereen Pyörävaunut) in the foreground. The sky is blue with scattered white clouds.

VIISI VUODENAIKAA

TAMPEREEN JÄRVI- JA LUONTOMATKAILUN
TIEKARTTA 2022-2026

Tausta ja tiekarttatyön tavoitteet

Tiekartta tilattiin Ekokumppanit Oy:ltä elokuussa 2021. Tilaajana Tampereen kaupungin Kiinteistöt, tilat ja asuntopolitiikka palveluryhmä. Selvitystyön ohjauksesta vastasi vetovoima- ja edunvalvonta -palveluryhmä sidosryhmistä kootun ohjausryhmän kanssa. Tiekartta on osa Tampereen elämystalouden kehitysohjelmaa.

Tiekarttatyön tavoitteena:

- Vahvistaa järvi- ja luontomatkailulle otollista liiketoimintaympäristöä
- Määrittää Tampereen järvi- ja luontomatkailun strategiatason visio, tavoitteet ja keskeiset kehityspolut
- Priorisoida kehitystoimenpiteet – investointitarpeet ja liiketaloudelliset vaikutukset
- Kartoittaa ratkaisut monialaisen kokonaisuuden johdonmukaiseen edistämiseen

Keskeiset askeleet:

- Aiempien tutkimusten ja kehitystyön tulosten koonti
- Markkinatutkimus ja avaintoimijahaastattelut
- Tavoitteet ja toimenpiteet Järvi- ja luontomatkailun tiekartaksi 2022 - 2026
- Yhteistyöryhmän malli tiekartan ja toimenpiteiden edistämiseen

Markkinatutkimuksen ja taustatyön tulokset

BUSINESS TO BUSINESS (53 kpl)

- **Kaupunki- ja luontoloman yhdistäminen nähdään Tampereen suurimpana vetovoimatekijänä** - Tärkeimpiä kohderyhmiä pyöräilijät, kylpylä- ja hyvinvointimatkailijat sekä urbaanit luontomatkailijat
- Eniten kehitysresursointia arvioitiin tarvittavan viestinnässä ja markkinoinnissa, investointeja etenkin kestävään saavutettavuuteen ja retkeilyrakenteisiin. 59 % arvioi, että Tampereen seudulle tarvitaan järvi- ja luontomatkailun keskus.
- Saunat ja hyvinvointi selkein ympärivuotinen vetovoimatekijä ja liiketoimintamahdollisuus

BUSINESS TO CUSTOMER (794 kpl)

- Tampereen luonto- ja järvimatkailun **valtti on kaupunkiloman ja luontoelämysten yhdistäminen erityisesti perheille**
- Tällä hetkellä sesonki kesä-lokakuu ja seudun luontomatkailu suurelta osin paikallisväestön tai mökinomistajien päiväretkeilyä. Elinkeinollisen kehityksen **potentiaali Tampereen seudun ulkopuolelta saapuvissa ja yöpyvissä matkailijoissa**. Kehitystyö tulee kohdistaa tämän edistämiseen
- Matkailijoiden arvostamia vahvuuksia hiljaisuus, turvallisuus, puhtaus, järvien ympäröimä Tampere, helppo saapuminen muualta Suomesta
- Potentiaali valjastetaan kehittämällä luontokohteiden saavutettavuutta ja palveluita, retkeilykohteiden infrakehityksen priorisoinnilla, monipuolisten kokonaisuuksien tuotteistamisella ja yhdistämisellä sekä kehittämällä matkailijan tiedonsaantia ja digitaalista polkua

AVAINTOIMIJAHAASTATTELUT (10 kpl)

- Kehitysryhmän perustaminen toimenpiteiden johdonmukaiseen jalkauttamiseen
- Vaikuttavien elämysten tuotteistaminen ja markkinointi ovat avaimia potentiaalın saavuttamiselle
- Panostaminen järvi- ja luontomatkailun keskittymiin investoinnein ja viestinnällisesti
- Laivaliikenteen sähköistäminen ja uuden laivareittiliikenteen kehitys

BENCHMARKING (Lausanne & Lahti)

- Tampereen "sininen valtameri" löytyy urbaanien kaupunkielämysten ja monipuolisen ympärivuotisen järvi- ja luontomatkailumaailman yhdistelmästä – tähän Tampereella ainutlaatuiset edellytykset mutta tarvitaan systemaattista, kehitystä, investointeja ja uutta liiketoimintaa
- Lahti ja muut Järvi-Suomen kaupunkikohteet eivät ole Tampereen kilpailijoita vaan vahvistavat toisiaan – Lakeland-yhteistyön kautta enemmän tarjontaa ja vetovoimaa kansainvälisille markkinoille – Sauna Capital tässä Tampereen selkeä erottuvuustekijä

Markkinatutkimuksen toteutti Klue Oy, avaintoimijahaastattelut Ekokumppanit Oy ja Visit Tampere Oy

Visio

Tampereen brändi ekologisena ja urbaanina järviluontokaupunkina sekä Lakelandin ykköskohteena on vakiintunut vahvaksi osa kaupungin kansainvälistä vetovoimaa. Laadukkaat ympärivuotiset reitistöt ja monipuoliset laivapalvelut yhdistävät Tampereen ja maakunnan luontokohteet helposti saavutettavaksi uniikiksi elämyskokonaisuudeksi, joka tuo vuosi vuodelta lisää matkailijoita ja liikevaihtoa alueelle. Järviluontokeskus on perustettu kestävän järvi- ja luontomatkailun kansainvälisen tason ykköskohteeksi.

1. Laivaliikenne ja järvimatkailu

2. Vetovoimakohteet

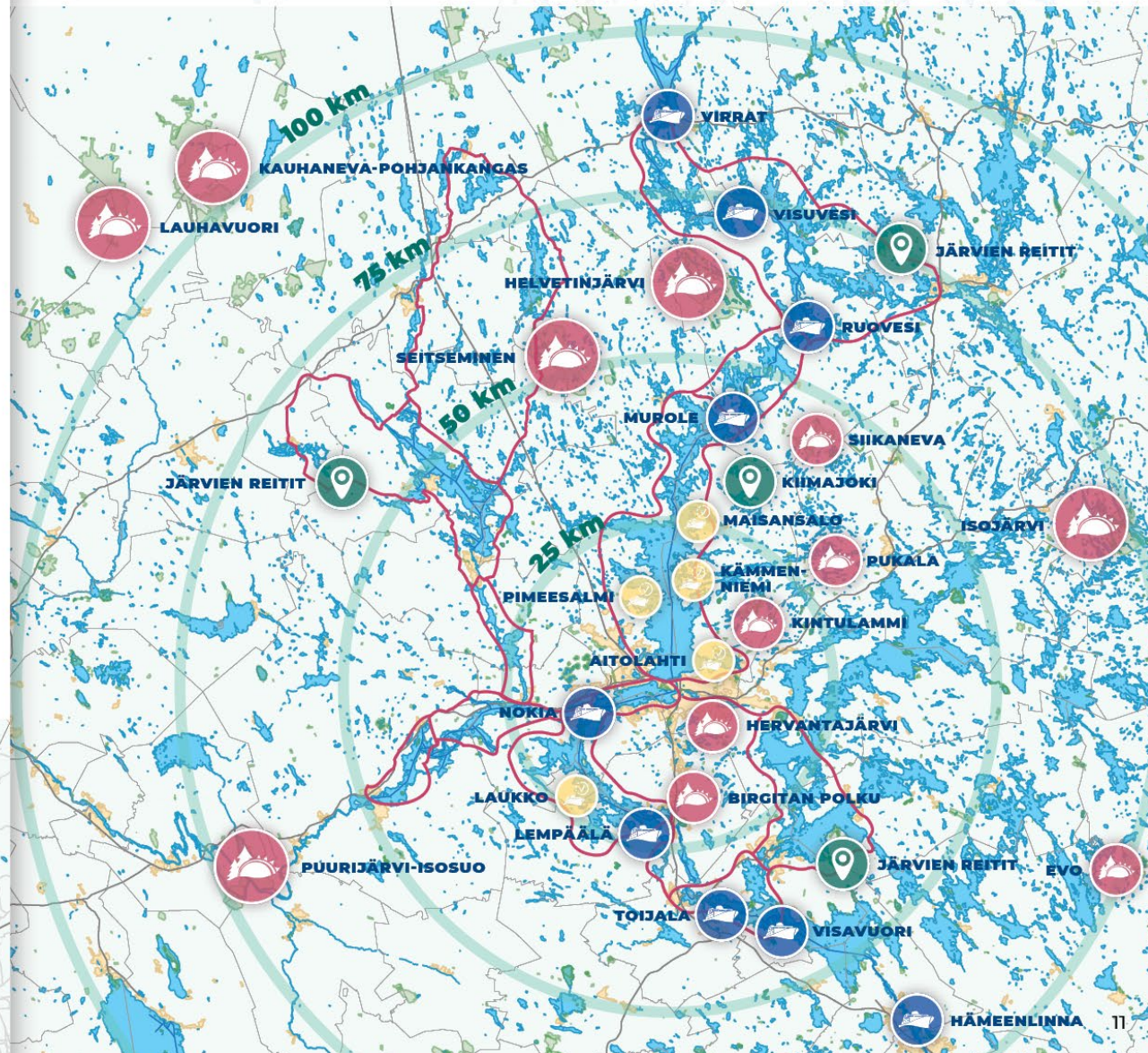

3. Aktiviteettireitistöt

Tampere on uniikki järviluontokaupunki, jossa niin lähi- ja seutulaivaliikenne, kuin ympärivuotiset laadukkaat reitistöt ja vetovoimakohteet ovat helposti saavutettavissa kaupungin keskusta-alueelta.

Tampereella on mahdollisuus toimia vetovoimaisena porttina maakunnan upeisiin järvi- ja luontomatkailukohteisiin, niin maitse kuin vesitse.

— = Kehityskohde

Tampereen järvi- ja luontomatkailun kehityspolut 2022 - 2026

1 UUDISTUVA JA VÄHÄPÄÄSTÖINEN LAIVALIIKENNE JÄRVIMATKAILUN KÄRKENÄ

1

1.1. Lähilaivaliikenne

1.2. Seutulaivaliikenne

1.3. Satamat

1.4. Kestävä sisävesiliikenne

Vetovoimaiset, kestävin energiamuodoin tuotetut laivapalvelut tekevät Tampereen järvi-alueesta sisävesiliikenteen vihreän murroksen suunnannäyttäjän ja johtajan niin kansallisella kuin kansainvälisellä tasolla.

Luonnon hyvinvointi

Viestintä, markkinointi ja tapahtumat

Liiketoiminnan kehitys, uusien yritysten ja investointien haku

2 KESTÄVÄSTI SAAVUTETTAVAT YMPÄRIVUOTISET REITISTÖT JA VETOVOIMAKOHEET

2.1. Aktiviteettireitistöt

2.2. Palvelukeskittymät

2.3. Vetovoimakoheet

2.4. Kestävä saavutettavuus

Tampere tunnetaan Suomen ja Pohjois-Euroopan järviluontohelmenä, jossa ympärivuotiset reitistöt, laadukas kohdetarjonta ja toimivat kulkuyhteydet Pirkanmaan kansallispuistoihin mahdollistavat ainutlaatuisella tavalla ekologisen kaupunki- ja luontolomailun yhdistämisen.

Tiekartan toimenpiteiden tuloksia

Järvi- ja luontomatkailun kehittämiseen on vakiintunut selkeä roolitus, alueellinen yhteistyömalli ja riittävä vuotuinen resurssointi avaintoimijoille.

Järvi- ja luontomatkailun asiakasmäärät ja matkailutulo ovat kasvaneet ja näiden seurantaan on otettu käyttöön siihen soveltuvat työkalut.

Hop on - Hop Off -lähilaivaliikenne on käynnistynyt suunnitelmien ja pilotoinnin pohjalta ja palvelee paikallisia asukkaita ja muualta saapuvia matkailijoita.

Seudullinen laivareittiliikenne on monipuolistunut ja – yhdistettynä Järvien Reittien vetovoimaisiin kohteisiin sekä pyöräilyyn ja kestävään liikkumiseen – luonut uutta järvimatkailuun liittyvää liiketoimintaa.

Teisko luontokohteineen on laivaliikenteen ja Järvien Reittien kautta linkitetty tiiviisti ja vetovoimaisesti osaksi Tampereen matkailukokonaisuutta.

Laukontorin, Mustalahden, Kintulammin, Viikisaarin ja Pyynikin kaltaisten järvi- ja luontomatkailun kärkekohteiden palvelutarjonta on monipuolistunut ja niiden rinnalle on syntynyt uusia kohteita muun muassa Santalahteen, Kauppiin ja lähiseudulle.

Luontokohteiden kestävä saavutettavuus on parantunut ja tasa-arvoistunut yhteistyönä kehitettyjen julkisten ja yksityisten joukkoliikennepalvelujen avulla.

Järvien Reitit -kokonaisuus on Tampereen ja Pirkanmaan kohteet yhdistävä järvi- ja luontomatkailun markkinoinnin ja palvelukehityksen valtakunnallinen valttikortti ja edelläkävijä.

Särkänniemen alueelle perustettu Järviluontokeskus on vakiinnuttanut asemansa kansainvälisenä järvi- ja luontomatkailun edelläkävijänä ja Tampereen ja Lakelandin ykköskohteena.

Tampereen brändi urbaanina järviluontokaupunkina ja asema Lakelandin pääkohteena on vakiintunut ja vahva osa kaupungin kansainvälistä vetovoimaa.

Toteutuksen koordinointi

PITKÄJÄNTEINEN RESURSOINTI

AVAINTOIMIJOIDEN ROOLIT JA ASIAANTUNTEMUS

Visit Tampere Oy

Liiketoiminnan kehitys, yritysten ja investointien haku, kumppanuuksien ja ekosysteemin vahvistaminen. Lakeland-suuralueyhteistyö ja kansainvälinen markkinointi

Ekokumppanit Oy

Kestävyysasiantuntijuus, luontokohteiden matkailun infratarpeiden tunnistaminen ja suunnittelu, karttakehitys, graafinen työ, osallistaminen ja sidosryhmäyhteistyö

Satamatoimisto

Laivaliikenteen ja järvimatkailun infratarpeiden koordinointi ja liiketoimintaedellytysten varmistaminen, matkailullinen kehittäminen, sidosryhmäyhteistyö

LÄPILEIKKAAVAT TOIMENPITEET

- Kehitysryhmän perustaminen – kokonaisuuden koordinointi
- Kansainvälisten keihäänkärkien kartoitus ja valinta - markkinatutkimuksen toteutus
- Markkinoinnin kehitys, digitaaliset alustat ja Lakeland-yhteistyö
- Ympärivuotisen liiketoiminnan edistäminen
- Uusien yritysten ja investointien haku
- Vuotuinen koordinoinnin henkilöresursointi: 1 henkilötyövuosi (htv)

1. Uudistuva ja vähäpäästöinen laivaliikenne järvimatkailun kärkenä

Lähilaivaliikenteen esiselvitys ja palvelukokeilut

- Satamatoimisto on tilannut esiselvityksen 2022, jossa huomioidaan palvelumalli, reitit, liiketaloudelliset edellytykset ja kalusto- & infratarpeet (ei investointitarvetta, on jo käynnissä)
- Konseptin konkreettinen palvelukokeilu esiselvityksen pohjalta (80 000 €)
- Vuoden 2023 palveluhankintojen rahoitustarve **80 000€**

Seudullisen laivaliikenteen matkailullinen kehitys

- Teiskon elämyksellinen saavutettavuus – laivaliikenteen palvelukokeilut (10 000 €)
- Rantautumismahdollisuudet ja laituri-infran kehitys
- Vuoden 2023 rahoitustarve **10 000 €**

Satamaverkoston ja palveluiden kehitys

- Eteneminen Satamatoimiston tilaaman esiselvityksen pohjalta

Vähäpäästöisen laivaliikenteen edistäminen

- Investointi- ja kehityshankehaku avaintoimijoiden yhteistyönä kaluston sekä toiminnan edistämiseen sekä pilotointiin

2. Kestävästi saavutettavat ympärivuotiset reitistöt ja vetovoimakohteet

Reitistöjen ja luontomatkailukeskittymien palvelukehitys

- Järvien Reitit: pyörä- ja järvimatkailureitistön palvelu- ja tuotekehitys, digitaaliset markkinointityökalut – Tampereen ja reitistön muiden kuntien yhteisrahoituksena, Tampereen osuus 15 000 – 20 000 €
- Jääreittien kehitys ja hyödyntäminen
- Kintulammin retkeily- ja luonnonsuojelun alueen matkailupalveluiden kehitys
- Viikinsaaren kehitysohjelman toteutuksen käynnistys
- Kaupin alueen luontomatkailupotentiaali
- Vuoden 2023 rahoitustarve **50 000 €**

Kansainvälinen vetovoima

- Järvi- ja luontomatkailun kansainväliset kärjet –markkinatutkimus, vetovoimakohteiden tunnistaminen ja hyödyntäminen, Järviluontokeskus
- Vuoden 2023 rahoitustarve **20 000 €**

Kestävä saavutettavuus

- Outdoor Express –sukkulabussiyhteydet valittuihin luontomatkailukohteisiin, konseptikehitys ja liikennöinnin tuki
- Vuoden 2023 rahoitustarve **20 000 €**

Maisansalon matkailualueen kehittämisen ideakilpailu

- Ideakilpailun läpivienti ja voittajan valinta 2023

Linjattavaksi

- Kaupunginhallitus hyväksyy järvi- ja luontomatkailun tiekartan jatkokehittämisen pohjaksi